

QUADERN DE FITXES

La Igualtat

NIVELL 4
5è-6è DE PRIMÀRIA

Ajuntament d'Inca

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
CONSELLER
O TREBALL, COMERÇ
I INDÚSTRIA
B SERVEI OCUPACIÓ
ILLES BALEARS

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EMPLEO
Y SEGURIDAD SOCIAL

SERVICIO PÚBLICO
DE EMPLEO ESTATAL

Fondo Social Europeo
Europa invierte en tu futuro

Unión Europea

ESTRATEGIA DE
EMPRESARIADO Y
EMPLEO JOVEN
garantía juvenil

La Igualtat en joc

Edició: Ajuntament d'Inca

Autora: Anna Gómez Castelltort

Assessorament lingüístic: Servei Municipal de Normalització Lingüística

Disseny i impressió: dcp3

Il·lustracions: dcp3

Què és què

Objectius:

- Dotar d'uns coneixements bàsics sobre la terminologia utilitzada per tractar temes d'igualtat.

Materials:

- Annex

Descripció:

1. Es dividirà l'aula en grups mixtos de 3 a 4 persones i se'ls entregaran les fitxes de l'annex.
2. Se'ls explicarà que han d'unir les paraules amb les seves definicions. Quan creguin que ho tenen bé, hauran d'avisar la persona conductora de l'activitat, la qual dirà quants errors han comès, tot i que no els corregirà ni dirà quins. Mitjançant assaig-error, hauran de trobar totes les parelles de paraula-definició (si no ho aconseguixen, es poden donar pistes).

Annex:

Coeducació

Educar els nins i les nines junts, no distingim les coses que ensenyam a cada un en funció si són nins o nines. Per exemple, a gimnàstica, tots i totes fer les mateixes activitats, no els nins per un costat i les nines per l'altre.

Estereotips de gènere

Creences molt simplificades sobre els nois i les noies. Tot i que en alguns casos poden ser certes, no es pot aplicar aquesta creença a tots els nois o a totes les noies. Per exemple, a totes les noies els agrada el color rosa; a tots els nois els agrada el futbol.

Corresponsabilitat

És una responsabilitat compartida entre dues o més persones que formen un grup. Per exemple, a l'hora d'ordenar o netejar l'aula o la vostra casa tots i totes sou responsables, és a dir, hi ha una corresponsabilitat.

Igualtat d'oportunitats

És la idea que homes i dones tenen les mateixes oportunitats de participar sigui quina sigui la situació. Avui en dia encara no existeix en tots els àmbits de la vida.

Rols de gènere

És la manera en què s'han de comportar els nois i les noies només pel fet que són nois i noies. Els estereotips de gènere influeixen molt en aquests rols. Per exemple, com que ets una noia, t'han d'agradar els vestits; com que ets un noi, t'han d'agradar els videojocs o el futbol.

El príncep Ventafocs

Objectius:

- Fomentar la visió crítica envers els estereotips que es reproduïxen mitjançant contes i pel·lícules a la nostra societat.
- Conscienciar del paper dels estereotips en la nostra manera d'actuar.

Materials:

- Lectura
- Folis i bolígrafs

Descripció:

1. Lectura.
2. **Debat:**
 1. Els contes que coneixeu són com aquest? En què es diferencien? En què s'assemblen?
 2. Com són els contes tradicionals? Pensau que els seus personatges us representen? Per què?
3. Es proposarà a les persones que conformen l'aula que formin grups i creïn un conte no sexista. La persona conductora de l'activitat anirà supervisant la creació d'aquests contes per evitar l'ús de personatges o actituds estereotipades.
4. Posada en comú dels contes creats per cada grup. Es recomana que aquests contes quedin exposats a l'aula i s'aprofitin per mostrar al públic en actes commemoratius, com per exemple el dia 25 de novembre o el 8 de març.

El Príncipe Ceniciento

El Príncipe Ceniciento no parecía un príncipe, porque era bajito, pecoso, sucio y delgado. Tenía tres hermanos grandullones y peludos que siempre se burlaban de él. Estaban siempre en la Disco Palacio con unas princesas que eran sus novias. Y el pobre Príncipe Ceniciento siempre en casa, limpia que te limpia lo que ellos ensuciaban.

- ¡Si pudiera ser fuerte y peludo como mis hermanos! –pensaba junto al fuego, cansado de trabajar.

El sábado por la noche, mientras lavaba calcetines, un hada cochambrosa cayó por la chimenea.

- Se cumplirán todos tus deseos— dijo el hada.

Zis Zis Bum, Bic, Bac Boche, esta lata vacía será un coche. ¡Bif, baf bom, bo bo bas, a la discoteca irás!

- ¡Esto no marcha! –dijo el hada. Había creado un coche de juguete diminuto, y el Príncipe no se había movido de la cocina...

¡Dedo de rata y ojo de tritón salvaje, que tus harapos se conviertan en un traje! –gritó el hada, pero solo consiguió un ridículo bañador de rayas para el Príncipe.

- Bueno...ahora cumpliré tu deseo más importante. ¡Serás fuerte y peludo a tope! Y vaya si era un Ceniciento grande y peludo: ¡se había convertido en un mono!

- ¡Jolines! –dijo el hada

- Ha vuelto a fallar, pero estoy segura de que a medianoche se romperá el hechizo...

Poco se imaginaba el Príncipe Ceniciento que era un mono grande y peludo por culpa de aquel error. ¡Él se veía tan guapo! Y así fue corriendo a la discoteca.

El coche era muy pequeño, pero supo sacarle provecho. Pero al llegar a aquella disco de príncipes, ¡era tan grande que no pasaba por la puerta! Y decidió volver a casa en autobús. En la parada había una princesa muy guapa.

- ¿A qué hora pasa el autobús? –gruñó, asustando a la princesa.

Por suerte, dieron las doce y el Príncipe Ceniciento volvió a ser como antes. La princesa creyó que la había salvado ahuyentando a aquel mono peludo.

- ¡Espera! –gritó ella, pero el Príncipe Ceniciento era tan tímido que ya había echado a correr.

¡Hasta perdió los pantalones!

Aquella Princesa resultó ser la rica y hermosa Princesa Lindapasta. Dictó una orden para encontrar al propietario de los pantalones. Príncipes de lejanas tierras intentaron ponérselos, pero los pantalones se retorcían y nadie lo conseguía. Como era de esperar, los hermanos del Príncipe Ceniciento se peleaban por probárselos.

- Que se los pruebe él, –ordenó la Princesa, señalando al Príncipe Ceniciento.

- Este mequetrefe no podrá ponérselos –se burlaron sus hermanos... ¡pero lo consiguió!

La Princesa Lindapasta se le declaró al punto.

El Príncipe Ceniciento se casó con la Princesa Lindapasta y fueron ricos y felices por siempre jamás. La Princesa Lindapasta habló con el hada de los tres hermanos peludos de Ceniciento... y ésta los convirtió en hadas domésticas. Y en adelante, les tocó hacer las labores de la casa, por siempre jamás.

http://www.iimas.unam.mx/EquidadGenero/papers/GUIA_DE_ACTIVIDADES_DE_IGUALDAD.pdf

L'extraterrestre xafarder

Objectius:

- Fer veure als infants els estereotips que estan presents a la societat.
- Fomentar una visió igualitària entre nins i nines, tenint en compte les nostres diferències i similituds.

Materials:

- Paper mural
- Retoladors o pintures

Descripció:

1. Es dividirà l'aula en grups de 4 o 5 persones. Els grups han d'estar segregats per sexe. Cada grup tindrà un tros de paper mural i retoladors suficients.
2. Uns quants grups hauran d'imaginar que són extraterrestres i han d'observar les persones que viuen a la Terra, i fer-ne un dibuix i una descripció al paper mural (més aviat característiques físiques i de comportament). Els grups restants tendran l'objectiu de fer una descripció de com són les persones per després explicar-ho als extraterrestres (més aviat de característiques psicològiques).
3. Posada en comú.
4. **Debat:**
 1. Per què heu fet aquesta descripció? En què us heu basat?
 2. Pensau que amb la vostra descripció englobau a totes les persones que viuen al món?
Per què sí? Per què no?
 3. Pensau que us heu guiat pels estereotips de la societat? Ens ajuden els estereotips?
Ens limiten? Són totalment certs?

Tots i totes excepte...

Objectius:

- Fer veure que els estereotips no són veritats universals.
- Fomentar la mirada crítica envers els estereotips i el sexisme presents a la nostra societat.

Materials:

- Llistat d'estereotips

Descripció:

1. Es llegiran els estereotips del llistat un per un.
2. Es respondrà a les següents preguntes:
 1. Tothom se sent representat per aquesta frase (si és un estereotip que es refereix a nois, només contestaran els nois, i de la mateixa manera amb els estereotips referents a les noies)?
 2. Totes les noies i tots els nois que coneixeu encaixen amb la descripció que dona l'oració?
3. Així, s'anirà fent el mateix procediment per a tots els estereotips del llistat.
4. **Debat:**
 1. Penseu que hi ha molta gent que pensa el que diuen les oracions? Per què creis que ho pensen? Estan equivocats?
 2. Vosaltres heu fet servir frases similars per descriure els nois o les noies? Per què?
 3. Sabeu què són aquestes oracions? Estan presents a la societat els estereotips? Són bons o dolents? En totes les ocasions són bons? O en totes les ocasions són dolents? Com hem d'actuar davant ells?

Llistat d'estereotips

NINES

- Presumides.
- Fluixes o delicades.
- Xafarderes.
- Bones estudiants.
- Exagerades.
- Responsables o ordenades.

NINS

- Esportistes.
- Forts.
- Mandrosos.
- *Chulitos*.
- Entremaliats.
- Valents.

De què fa feina?

Objectius:

- Fomentar la participació paritària a les tasques de la llar.
- Fer reflexionar sobre la capacitat que tenim de realitzar les tasques de la llar.

Materials:

- 4 cartolines de diferents colors

Descripció:

1. S'explicarà als infants que les quatre cartolines representen una família que ens hem d'inventar. Aquesta família (tot i que n'hi ha de molts de tipus diferents) està formada per un pare, una mare, una filla gran i un fill petit.
2. Amb l'ajuda de tots i tenint en compte el que viuen a les seves pròpies famílies, hauran de decidir quines són les seves feines i responsabilitats, és a dir, què fa cada membre de la família. Es començarà per la cartolina del pare, després la de la mare, la de la filla gran i, per acabar, el fill petit (important anomenar les tasques de la llar que realitzen.) Les feines i responsabilitats que esmentin en aquesta primera part de l'activitat les escriurem a la part superior de la cartolina, en lletres minúscules.
3. **Debat-reflexió:**
 1. Qui pensau que fa més feina? Considerau feina només la que té un sou? Llavors, qui té més d'una feina?
 2. Qui pensau que té la feina més agradable? I la més desagradable? Pensau que tenen més o menys reconeixement les feines desagradables? Pensau que això és just?
 3. Pensau que es pot canviar aquesta situació? Com la faríeu més justa?
4. La segona part de l'activitat consisteix a escriure a la part de baix de les cartolines i en majúscules (per tal de fer-ho més visible) les feines, tasques i responsabilitats de manera que quedin repartides equitativament entre tots els membres de la família.

Ni sempre blanc, ni sempre negre

Objectius:

- Fomentar la participació paritària a les tasques de la llar.
- Fer reflexionar sobre la capacitat que tenim de realitzar les tasques de la llar.

Materials:

- 2 bosses de plàstic
- Targetes de feines-tasques

Descripció:

1. Per començar, es retallaran les targetes de l'annex i es col·locaran les d'una columna a una bossa i les de l'altra columna, a l'altra bossa.
2. Després, se'ls explicara que, un per un, hauran d'anar a agafar un paperet de cada bossa i, dels dos que els toquin, hauran de triar el que més els agradaria fer. Això ho hauran de dir en veu alta i també el perquè de la seva elecció.
3. **Debat:**
 1. En què es diferencien les feines d'una columna amb les de l'altra? I en què es pareixen?
 2. Què passaria si ningú fes les feines de la columna de la dreta (tasques de la llar)?
 3. Quin tipus de feina (tasques de la llar vs. remunerades) està millor vist per la societat? Per què pensau que és així? Pensau que és just?
 4. A casa vostra, qui fa feines de les remunerades? I qui fa la majoria de les tasques de la llar? Pensau que és just? Per què? Què podem fer per millorar aquesta situació?

Annex:

Fer el desdejuni	Professora o professor
Rentar la roba	Perruquera o perruquer
Planxar	Jutgessa o jutge
Fregar el sòl	Fustera o fuster
Fer l'esmorzar	Oficinista
Fer els llits	Metgessa o metge
Fer la compra	Electricista
Escombrar	Conductora o conductor
Netejar les cambres de bany	Dependent a o dependent
Llevar la pols, ordenar l'habitació	Paleta
Fer el sopar	Periodista
Penjar un quadre	Dentista
Arreglar un endoll	Psicòloga o psicòleg
Portar els fills al col·legi	Carnissera o carnisser
Cuidar de l'àvia o l'avi	Peixatera o peixater
Anar a les reunions del col·legi	Caixera o caixer
Treure les escombraries	Socorrista
Tenir cura de la roba	Jardinera o jardiner
Cosir la roba	Advocada o advocat

L'amor real

Objectius:

- Fomentar el pensament crític envers els comportaments nocius dins una relació de parella que són confosos amb mostres d'amor real.
- Dotar de coneixements que ens permetin distingir les relacions sanes de les nocives.

Materials:

- Folis de color rosa
- Tisores
- Retoladors

Descripció:

1. Es repartirà un foli o dos per participant. Aquest foli l'han de tallar en 4 o 6 cors.
2. Dins cada cor hauran d'escriure algun comportament que creuen que simbolitza l'amor (per exemple: fer regals, fer petons, abraçades, compartir aficions...).
3. Posteriorment es posaran en comú i s'iniciarà un debat respecte si estam d'acord amb el comportament o l'aspecte indicat per la persona com a indicador d'«amor real». És feina de la persona conductora de l'activitat dirigir el debat en funció del comportament o l'aspecte que s'està debatent.
4. Es recomana penjar els cors que hagin estat consensuats com a senyals d'una relació saludable a l'aula o a una cartolina i exposar-los a tot el centre en dies concrets, com el 25 de novembre o el 8 de març.

Arbre de l'amor

Objectius:

- Entendre quines accions o omissions formen part d'una relació sana o insana.
- Conèixer les conductes que formen part de la violència de gènere.
- Fomentar la mirada crítica envers les relacions afectives que tenen i tendran en el futur.

Materials:

- Paper mural
- Pintures
- Folis de color verd i marró

Descripció:

1. Al paper mural es dibuixarà (els i les participants o la persona conductora de l'activitat) un arbre sense fulles, només el tronc i les branques. A més, també es tallaran els folis de colors en forma de fulles, les quals han de ser suficientment grans per poder escriure dins d'elles.
2. Mitjançant un debat participatiu, es delimitaran les conductes que conformen una relació afectiva saludable (respecte, llibertat, confiança...). Les respostes més rellevants s'escriuran a les fulles i es penjaran a les branques de l'arbre.
3. Després, es farà el mateix procediment que anteriorment, però anomenant conductes o omissions que facin que una relació es torni nociva (control, menyspreus, cops...). Aquestes fulles les posarem a la base de l'arbre, com si haguessin caigut.
4. Es recomana que aquesta activitat quedi exposada a l'aula i s'aprofiti per mostrar-la al públic en actes commemoratius, com per exemple el dia 25 de novembre o el 8 de març.

La persona ideal

Objectius:

- Fer veure els estereotips que es transmeten mitjançant la publicitat.
- Fomentar l'autoestima sana dels i les participants, donant-los a entendre que no existeix cap persona perfecta i, molt menys, les que ens mostren com a referents als mitjans de comunicació.

Materials:

- Ordinador amb accés a Internet

Descripció:

1. S'explica als participants que realitzarem un viatge a través del temps i que haurèm d'analitzar com era l'home i la dona ideal d'aquell moment.
2. Hauran de dir com imaginem que havien de ser en l'època delimitada, en tots els àmbits (manera de comportar-se, manera de pensar, manera de vestir i responsabilitats).
 1. Època 1. Romans i egipcis.
 2. Època 2. Els explicam que ara som a l'època dels seus rebesavis (en realitat ens referim al temps del franquisme). Per ambientar la situació, podem mostrar el «Manual de la buena esposa» o imatges dels homes a les guerres.
 3. Època 3. Actualitat.
3. Per acabar, es farà una reflexió de com poden ajudar a millorar la situació actual (estàndards de bellesa, feina igualitària...).

Pas a pas, dia a dia

Objectius:

- Avaluar els coneixements obtinguts amb la resta d'activitats.

Materials:

- Paper mural
- Pintures
- Qualsevol material que puguin necessitar i estigui al seu abast

Descripció:

1. Al paper mural es dibuixarà un panell semblant al joc de l'oca, on el final és la igualtat. Aquest panell es pot decorar tant com vulguin i s'hi poden fer tantes caselles com es trobi necessari.
2. De forma conjunta, es triaran quines iniciatives podem dur a terme en el nostre dia a dia per aconseguir una igualtat real entre homes i dones (usar llenguatge no sexista, limitar ús d'estereotips, evitar comentaris sexistes...).
3. Aquestes iniciatives s'escriuran al tauler, posant una iniciativa per casella.
4. Es recomana exposar la feina feta a tot el centre en dies concrets, com el 25 de novembre o el 8 de març.

A favor o en contra

Objectius:

- Avaluar els coneixements obtinguts amb la resta d'activitats.

Materials:

- Annex

Descripció:

1. Es recomana fer aquesta activitat a un espai que permeti un poc de moviment de les persones (pati, passadís, gimnàs...). Totes les persones que hi participin hauran d'estar de peu a un costat de l'espai. Llavors, es delimitarà un costat o paret com «a favor» i l'altre costat com «en contra».
2. Se'ls explicarà que es llegirà una oració de les que apareixen a continuació i que hauran de pensar si hi estan a favor o en contra, i hauran d'anar corrent allà on correspongui en funció si hi estan d'acord o no.
3. Una vegada que hagin arribat a la posició que considerin, se'ls demanarà, de forma aleatòria, per què hi estan a favor/en contra. Les intervencions dependran del temps i del nombre de participants.

Annex:

- Tots els éssers humans neixen iguals en dignitat i drets.
- Des que naixem als nens cal vestir-los de blau i a les nenes, de rosa.
- Les tasques domèstiques (netejar, planxar, cuinar...) són cosa tant d'homes com de dones.
- Tant dones com homes podem jugar a futbol.
- Tant homes com dones podem practicar ballet.
- Insultar o riure's d'una altra persona no són maltractaments.
- Tant homes com dones podem tenir cura dels nostres éssers estimats.
- La igualtat fa ser més felices a totes les persones.

La Igualtat en joc

Ajuntament d'Inca

G CONSELLER
O TREBALL, COMERC
I I INDÚSTRIA
B SERVEI OCUPACIÓ
ILLES BALEARS

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EMPLEO
Y SEGURIDAD SOCIAL

SERVICIO PÚBLICO
DE EMPLEO ESTATAL

Unión Europea

Fondo Social Europeo
Europa invierte en tu futuro

ESTRATEGIA DE
EMPRESARIADO Y
EMPLEO JOVEN
garantía juvenil